

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

Konserniohje

Valtuuston hyväksymä
Voimaan

Sisällysluettelo

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	2
2. Keitä ohje koskee	2
3. Konserninohjaus ja johtaminen	2
4. Edustajana toimiminen ja hallitusjäsenyys	3
5. Omistajan ennakkokannan hankkiminen ja tytäryhteisöjen tiedottamisvelvollisuus	3
6. Talouden ja toiminnan suunnittelu, rahoitus	4
7. Tilintarkastus ja sisäinen tarkastus	4
8. Konsernivalvonta ja raportointi	5
9. Viestintä ja julkisuusperiaatteet, luottamushenkilöiden tiedonsaanti	5
10. Tukipalvelut	5
11. Muut yhteiset toimintaperiaatteet ja politiikat	6
Liite: Omistukset	7

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Pieksämäen kaupungin konserniohjeella varmistetaan kaupungin strategian ja omistajapolitiikan toteuttaminen kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Konsernilla tarkoitetaan Pieksämäen kaupunkia emoyhteisönä ja sen tytäryhteisöjä, joissa Pieksämäen kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa kirjanpitolaisissa tarkoitettu määräysvalta.

2. Keitä ohje koskee

Konserniohje koskee Pieksämäen kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä, luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita, jollei lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, säännöistä tai osakassopimuksesta muuta johdu. Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kuntayhtymissä ja niissä kaupungin osakkuusyhteisöissä, joissa kaupungilla ei ole kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittamaa määräysvaltaa, tulee kaupungin edustajien pyrkiä siihen, että kaupungin konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Konserniohje käsitellään tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa tai mikäli yhteisömuoto on muu kuin osakeyhtiö, vastaavassa toimielimessä. Yhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen ja ottaa sen huomioon päätöksenteossaan ja toiminnassaan.

Pieksämäen kaupunkikonserniin kuuluvat kaupungin määräysvallassa olevat yhteisöt, liite 1:

Kaupungin osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyrittäjästä ja osakkuusyrittäjästä.

Kaupungin osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

- Etelä-Savon koulutus Oy
- Maaselänmäki As Oy
- Pieksämäen Naaranportti Ki Oy

Kaupunki on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Etelä-Savon maakuntaliitto ky
- Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen ky
- Itä-Suomen päihdehuollon ky
- Vaalijalan ky

3. Konserniohjaus- ja johtaminen

Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako on esitetty hallintosäännössä (1 osa 4 luku).

4. Edustajana toimiminen ja hallitusjäsenyys

Kaupunginhallitus tai kaupunginjohtaja toimivaltansa mukaisesti nimeävät yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin kokousedustajat sekä antavat kokouksiin toimiohjeen. Siinä esitetään kaupungin edustajat yhteisön hallintoelimiin sekä annetaan ohjeita kokousedustajalle kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Yhteisöjen hallitukseen tai vastaaviin elimiin valitaan yhteisön toiminnan ja vaativuuden edellyttämät henkilöt. Hallituskokoonpanossa on otettava huomioon riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Hallitusjäsenien kokemuksen ja osaamisen tulisi täydentää toisiaan tarkoituksenmukaisella ja kaupungin etua edistävällä tavalla. Hallitusjäsenet edistävät ja toimivat valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti yhteisöjen hallintoelimisissä.

5. Omistajan ennakkokannan hankkiminen ja tytäryhteisöjen tiedottamisvelvollisuus

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan eli Pieksämäen kaupungin konserni-johdon ennakkokanta tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Velvollisuus omistajan kannan hankkimiseen on tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajalla tai vastaavalla. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tai vastaavan velvollisuus on valvoa, että ennakkokanta on hankittu ja että se kirjataan kunkin kokouksen pöytäkirjaan.

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Yhtiön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä.

Ennakkokannan antaa asiasisällöstä riippuen kaupunginhallitus tai kaupunginjohtaja

Ennakkokantapäätöksen valmistelee kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä ja yhteisöjen vastuutaho ja se on haettava ainakin seuraavissa asioissa:

- liiketoiminnan merkittävä laajentaminen tai merkittävä investointi. Merkittävänä investointina pidetään vähintään 1 M€:n yksittäistä investointihanketta.
- yhtiön tai yhteisön toimialan muuttaminen
- omaisuuden, liiketoiminnan tai sen merkittävän osan myyminen
- yhtiöjärjestyksen, osakassopimuksen tai vastaavan muuttaminen
- osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- merkittävä lainanotto tai vakuuden antaminen omasta tai toisen velasta, kaupungin antama takaus katsotaan ennakkokäsityksen antamiseksi lainanotosta
- sulautuminen, jakautuminen, konkurssi, selvitystilaan hakeutuminen tai vastaava yhtiöjärjestely
- tytäryhtiön perustaminen sekä osakkuus toisessa yhtiössä
- merkittävän sopimuksen tai vastaavan tekeminen, joka johtaa Pieksämäki-konsernin sisällä merkittävän vastuun syntymiseen
- Pieksämäen Haka Oy:n, Kuntalaskenta Oy:n sekä Pieksämäen Vesi Oy:n toimitusjohtajan valinta ja johtajasopimus
- yhtiön tai yhteisön tulokseen tai riskiasemaan merkittävästi vaikuttava päätös
- tytäryhtiön tai –yhteisön tukipalvelujen organisointi

6. Talouden ja toiminnan suunnittelu, rahoitus

Talousarvio

Kaupungin talousarvion hyväksymisen yhteydessä kaupunginvaltuusto päättää konsernin tytäryhteisöjen keskeisistä toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista.

Konsernitilinpäätös ja toimintakertomus

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Toimintakertomuksessa esitetään selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kaupungissa ja kaupunkikonsernissa.

Kirjanpito ja tilikausi

Kaikkien tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Tytäryhteisöille suositetaan oman tilinpitopalvelun käyttämistä, mikäli kuntakonserniin kuuluun ko. palvelua tuottava tytäryhtiö. Samoin tulee noudattaa aikataulu- ja muuta kirjanpitoon ja tilinpitoon liittyvää ohjeistusta.

Rahoitus

Rahoituksen hallinta on osa konsernijohtamista ja tytäryhteisöt noudattavat konsernijohtajan antamia ohjeita rahoituksen suunnittelussa ja järjestämisessä.

Lainat ja takaukset

Kaupunkikonsernissa noudatetaan vahvistettuja laina- ja takausperiaatteita. Konsernin yhteisön investoinnit, rahoitus-, laina-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhteistyössä kaupungin kanssa. Kaupunki voi periä takausprovisiota.

Konserniyritysten ja -yhteisöjen lainoista pyydetään tarjoukset kaupungin hallintojohtajan ohjeiden mukaan.

Vakuudet

Konsernin sisäisissä urakkasopimuksissa tytäryhteisöiltä edellytetään vastaavaa vakuudenantoa kuin ulkoisilta tarjoajilta

7. Tilintarkastus sekä sisäinen tarkastus

Kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kaupungin tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole muuta tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Kaikkiin kaupungin tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksissä.

Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa tarvittavassa laajuudessa. Yhteisö antaa tarkastukselle tarpeelliset tiedot ja avustaa niiden saannissa.

8. Konsernivalvonta ja raportointi

Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, joka voi käyttää apunaan asiantuntijapalveluna hankittua sisäistä tarkastusta sekä kaupungin asiantuntijoita. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia.

Kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kaupungille puolivuositilinpäätöksiä sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittämisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti reaalisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohdolle.

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kaupungille tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto tai kaupungin hallintojohtaja antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikatauluista, tiedoksiannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

9. Viestintä ja julkisuusperiaatteet, luottamushenkilöiden tiedonsaanti

Kaupungin luottamushenkilöillä on oikeus saada kaupungin viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimiessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapidosta koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö tulee esittää kirjallisesti konsernijohdolle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten.

10. Tukipalvelut

Tavoitteena on, että kaupunkikonsernissa hyödynnetään erilaisten tukipalvelujen hankinta- ja voilyymiedut sekä ammatti- ja erityisosaaminen.

Tilat

Teknisen toimen tilapalvelut koordinoi kaupungin tilojen käyttöä. Toimintayksiköt sijoittuvat ensisijaisesti kaupungin omistamiin tiloihin. Ulkoisten tilojen vuokraamiseen on oltava perusteltu syy. Konsernissa käytetään yhtenäisiä kiinteistövuokrausperusteita.

Hankinnat

Tytäryhteisöjen hankinnat kuuluvat pääasiallisesti julkisista hankinnoista annetun lain piiriin. Tytäryhteisöt noudattavat kaupungin hankintaperiaatteita ja niiden hankinnat huomioidaan konsernia koskevissa yhteishankinnoissa.

Tietojärjestelmät

Kaupunkikonsernin yksiköt käyttävät kaupungin yhteisiksi kilpailutettuja sopimuksia (esim. tietoliikenne, tietoturva, Office 365 ja tietokoneet), sekä noudattavat yhteisiä tietohallinnon strategioita ja toimintaohjeita sekä osallistuvat kaupunkikonsernin yhteisen tietosuojakäytännön luomiseen ja jalkauttamiseen.

11. Muut yhteiset toimintaperiaatteet ja politiikat

Konserniyritykset ja yhteisöt noudattavat kaupungin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan, hankintojen ja tietoturvapoliittikan periaatteita, konsernitilinpäätös- ja talouden raportointiohjetta sekä muita konsernijohtoon antamia erillisohjeita.

Liite: Omistukset

Omistukset muissa yhteisöissä

ACT - 12 - 2016 - Pieksämäki konserni (10) - EUR

Datan merkit: tase (+)   Kotipaikka   Kunnan omistusosuus %

100	Pieksämäen kaupunki	Pieksämäki	100,00
200	KUNTAYHTYMÄT		
202	Etelä-Savon sairaanhoitopiiri ky	Mikkeli	11,14
203	Vaalijalan ky	Pieksämäki	7,11
204	Etelä-Savon maakuntaliitto ky	Mikkeli	13,79
205	Itä-Suomen päihdehuolto ky	Mikkeli	4,79
300	TYTÄRYHTIÖT		
301	Aisakuja Ki Oy	Pieksämäki	100,00
303	Ankantie As Oy	Pieksämäki	100,00
343	Ammattikontio Ki Oy	Pieksämäki	100,00
304	Hanhentie As Oy	Pieksämäki	100,00
305	Huhtilampi As Oy	Pieksämäki	100,00
307	Kaavarinkoto Ki Oy	Pieksämäki	66,00
309	Kangaskatu 20 Kesk. Ki Oy	Pieksämäki	100,00
310	Kangaskatu 26 Kesk. Ki Oy	Pieksämäki	100,00
313	Kontiola Ki Oy	Pieksämäki	100,00
315	Kuntalaskenta Oy	Pieksämäki	100,00
316	Lampolahdenkatu 2-4 Ki Oy	Pieksämäki	100,00
317	Mäkipari Ki Oy	Pieksämäki	75,86
320	Partalampi As Oy	Pieksämäki	100,00
322	Pieksämäen Haka	Pieksämäki	100,00
323	Pieksämäen Alpola As Oy	Pieksämäki	100,00
324	Pieksämäen Jäähalli Oy	Pieksämäki	86,22
325	Pieksämäen Teknologiatalo Ki Oy	Pieksämäki	71,60
329	Pirtamanpirtit Ki Oy	Pieksämäki	60,00
334	Sompionkulma Ki Oy	Pieksämäki	100,00
336	Tahinnuppu As Oy	Pieksämäki	100,00
337	Tahinpuu As Oy	Pieksämäki	75,00
340	Tierantie Ki Oy	Pieksämäki	96,92
342	Virtasalmen vuokratalot	Pieksämäki	100,00
344	Pieksämäen Vesi Oy	Pieksämäki	100,00
400	OSAKKUUSYHTEISÖT		
402	Etelä Savon koulutus Oy	Mikkeli	25,00
403	Maaselänmäki As Oy	Pieksämäki	27,86
408	Pieksämäen Naaranportti Ki Oy	Pieksämäki	48,81